



ผลบังคับของการอาวัล

มาตรา 940 ป.พ.พ. วรรคแรกบัญญัติถึงความรับผิดของผู้รับอาวัลเอาไว้ว่า

"ผู้รับอาวัลยอมต่อผูกพันเป็นอย่างเดียวกันกับบุคคลซึ่งตนประกัน"

ใจความสำคัญของวรรคแรกนี้ จึงอยู่ที่คำว่า "ผูกพัน" นั้นเอง ซึ่งคำว่าผูกพันนี้ตัวบทภาษาอังกฤษ ใช้คำว่า "Bound" ฉะนั้น จึงหมายความรวมถึง สิทธิ หน้าที่และความรับผิดด้วย¹ จึงหมายความว่า เมื่อผู้รับอาวัลได้เข้าประกันให้แก่บุคคลใด โดยการอาวัลแล้ว ก็ยอมจะต้องมีสิทธิหน้าที่ และความรับผิดในการค้ำประกันของตนเป็น อย่างเดียวกับสิทธิหน้าที่และความรับผิดของบุคคล ซึ่งตน เข้าประกันให้ในทุกระการ จึงทำให้ผู้รับอาวัลมีความผูกพันที่จะต้องใช้จ่ายเงินตามตัวนั้นในฐานะลูกหนี้ชั้นตนด้วย มิใช่มีฐานะเป็นเพียงลูกหนี้ชั้นสอง อย่างผู้ค้ำประกันในสัญญาค้ำประกันธรรมดา² กล่าวคือ เมื่อตัวเงินค้ำกลางเกิดขาดความเชื่อถือ เพราะเหตุเขาไม่รับรอง หรือไม่ใช้เงินอย่าง หนึ่งอย่างใดแล้ว เจ้าหนี้ตามตัวเงินนั้นอาจเรียกให้ผู้รับอาวัลชำระหนี้แทนตนโดยพลันก็ได้ โดยไม่จำเป็นต้องไปเรียกร้องบังคับเอาจากลูกหนี้ชั้นตนคนอื่น ๆ เสียก่อน

ความรับผิดของบุคคลที่ผู้รับอาวัลได้เข้าประกันให้ นั้น จะมีอยู่มากน้อย เพียงใด ผู้รับอาวัลก็ยังคงมีความรับผิดไปตามนั้น เช่น ในกรณีและผู้สลักหลังคนหนึ่งได้

¹ Henry Campbell Balck, Black's Law Dictionary (St. Paul (Minn.) : West Publishing, 1968), p. 213.

² ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช, คำอธิบาย ป.พ.พ. บรรพ 3 ว่าด้วยตัวเงิน, หน้า 90.

สลักหลังโอนเช็คจำนวนเงิน 10,000 บาท ไปยังบุคคลอื่น แต่จำกัดความรับผิดของ
 เอาไว้เพียง 5,000 บาทเท่านั้น (ซึ่งผู้สลักหลังมีสิทธิทำได้ตาม มาตรา 915 (1)
 ป.พ.พ.) โดยมีผู้รับอาวัลประกันแก่ผู้สลักหลังคนนั้นเช่นนี้ แม้ผู้รับอาวัลจะได้จำกัด
 ความรับผิดของตนเองเอาไว้ตามมาตรา 938 วรรคแรก ป.พ.พ. ก็ตาม ก็ไม่ทำให้
 ความรับผิดของผู้รับอาวัลจะต้องมีเพิ่มเติมจำนวน 10,000 บาท ที่ปรากฏอยู่ในเช็คแต่
 อยางใด ผู้รับอาวัลนั้นยังคงผูกพันเพียงแต่จำนวน 5,000 บาท เท่ากับความรับผิดของ
 ผู้สลักหลังที่ตนไปประกันไว้เท่านั้น

อย่างไรก็ดี แม้มาตรา 940 ป.พ.พ. วรรคแรกนี้จะกำหนดให้ผู้รับอาวัล
 มีความผูกพัน หรือนัยหนึ่งมีสิทธิหน้าที่และความรับผิดเป็นอย่างเดียวกับบุคคลซึ่งตนประกัน
 ก็ตาม แต่ยังมีข้อยกเว้นอยู่บางประการนั้นคือ ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนเงินที่ตนจะต้อง
 รับผิดชอบ ผู้รับอาวัลอาจจำกัดเอาไว้แต่เพียงบางส่วน ตามมาตรา 938 วรรคแรก
 ป.พ.พ. ก็ได้ ดังกล่าวนำแล้วแต่คนในเรื่อง จำนวนเงินที่ผู้รับอาวัลจะต้องรับผิด ฉะนั้น
 แม้บุคคลที่ตนเข้าประกันด้วยอาวัลให้จะไม่ได้อำนาจจำกัดความรับผิดเอาไว้ ผู้รับอาวัลจะจำกัด
 ความรับผิดเสียเองก็ย่อมได้

แต่การจำกัดความรับผิดของผู้รับอาวัลนั้น ตามมาตรา 938 วรรคแรก ป.พ.พ.
 ให้จำกัดได้เฉพาะแต่จำนวนเงินเพียงอย่างเดียวเท่านั้น ฉะนั้น ผู้รับอาวัลจึงไม่อาจจะ
 จำกัดความรับผิดของตนเป็นประการอื่น นอกเหนือจากความรับผิดที่เป็นจำนวนเงินแต่
 อยางใด เช่น จะจำกัดว่า ผู้ทรงตงไปเรียกรอมบงคัมชำระหนี้เอาจากบุคคลที่ตนประกัน
 เสียก่อน แล้วจึงจะมีสิทธิมาเรียกรอมบงคัมกับตน หรือจะกำหนดให้ผู้ทรงตงแจ้งให้ตนทราบถึง
 การผิดนัดของลูกหนี้ภายในกำหนดเวลาใดเวลาหนึ่งเสียก่อน มิฉะนั้น ตนจะไม่รับใช้เงิน
 ให้ เหล่านี้เป็นตน ยอมทำไม่ได้เลย เพราะข้อจำกัดเหล่านี้ผู้รับอาวัลไม่มีอำนาจที่จะ
 จำกัดไว้ ฉะนั้น ถึงจะจงใจไว้ ก็ทำเป็นผลอย่างหนึ่งอย่างใดแก่ตัวเงินนั้นไม่ ตามมาตรา
 899 ป.พ.พ. ซึ่งจะเห็นว่าต่างกับกรณีผู้ส่งจ่ายตั๋วแลกเงินหรือเช็ค และผู้สลักหลังอาจ
 จงใจจำกัดความรับผิดของเขาเป็นประการใด ๆ ก็ได้ โดยไม่จำกัดว่าจะตงเป็นเฉพาะ
 เรื่องจำนวนเงินแต่เพียงอย่างเดียว (มาตรา 915 (1) ป.พ.พ.)

มีปัญหาว่า หากบุคคลผู้รับอาวัลได้เข้าค่าประกันไหนดั้น มีข้อผูกพันกับเจ้าหนี้ เป็นอย่างอื่น นอกเหนือจากข้อผูกพันที่ในตั๋วเงินนั้น เช่น อาจมีข้อตกลงว่า หากผู้ทรง ไม่อาจเรียกเก็บเงินได้ เมื่อตั๋วเงินนั้นถึงกำหนดชำระแล้ว จะยอมให้ผู้ทรงปรับเป็นเงิน นอกเหนือไปจากจำนวนเงินที่รองรับผิดตามตัวอยู่แล้วอีก 10,000 บาท เช่นนี้ ผู้รับอาวัล จะรองรับผิดในเงินค่าปรับเช่นนี้ด้วยหรือไม่

ข้อนี้เห็นว่า แม่มตรา 940 วรรคแรก ป.พ.พ. จะกำหนดให้ผู้รับอาวัล ต้องมีความผูกพันเป็นอย่างเดียวกับบุคคลที่ตนประกันก็ตาม ก็คงเข้าใจว่าความผูกพันเช่น วนั้น หมายถึงแต่ความผูกพันเท่านั้นที่ปรากฏไว้ในตั๋วเงินเท่านั้น เพราะการอาวัลเป็น เพียงการค้ำประกันเฉพาะหนี้ตามตั๋วเงินเท่านั้น จึงไม่รวมไปถึงหนี้ที่อื่นที่นอกเหนือ จากหนี้ตามตั๋วเงินนั้นด้วย ผู้รับอาวัลจึงไม่ต้องรับผิดชอบในหนี้ค่าปรับนี้แต่อย่างใด ทั้งนี้ แม่ เงื่อนไขการปรับนั้นจะไคร่ระบุให้ปรากฏไว้ในตั๋วเงินก็ตาม เพราะสิ่งที่ผู้ทรงอาจใช้เรียก ร้องเอาคืนลูกหนี้แห่งตั๋วเงินได้นั้นก็คือ ตามที่บัญญัติเอาไว้ในมาตรา 968 ป.พ.พ. เท่านั้น ซึ่งไม่รวมถึงค่าปรับด้วย การจดทะเบียนค่าปรับเอาไว้ในตั๋วเงิน จึงเท่ากับไม่มีผลตามมาตรา 899 ป.พ.พ. อันจะใช้บังคับกับบรรดาลูกหนี้คนอื่น ๆ ในตั๋วเงินนั้นได้ (แต่อาจใช้เป็น หลักฐานบังคับกันเองระหว่างผู้สัญญาจะให้ค่าปรับกับเจ้าหนี้แห่งตั๋วเงินนั้นได้ตามหลัก นิติกรรมสัญญาทั่ว ๆ ไป)

ผู้รับอาวัลจะยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ของตนขึ้นกับเจ้าหนี้ได้หรือไม่ (ปล.)

เมื่อพิจารณาเฉพาะมาตรา 940 วรรคแรก ป.พ.พ. แต่เพียงอย่างเดียว แล้ว จะทำให้คิดไปได้ว่า เมื่อผู้รับอาวัลยอมต้องผูกพันตนเป็นอย่างเดียวกับบุคคลซึ่งตน ประกัน หรือนัยหนึ่งคือ ลูกหนี้ของตนแล้ว ผู้รับอาวัลก็จะยกข้อต่อสู้บรรดาหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่ต่อ เจ้าหนี้แห่งตั๋วเงินนั้นขึ้นเป็นข้อต่อสู้ปฏิเสธความรับผิดของตนได้เช่นกัน ซึ่งลักษณะอย่าง เดียวกันนี้ผู้ค้ำประกันตามสัญญาค้ำประกันทั่วไปยอมอาจยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นกับเจ้าหนี้ ได้ ตามมาตรา 694 ป.พ.พ.

ตามประมวลกฎหมายพาณิชย์ของฝรั่งเศส มาตรา 130 เองก็มีได้มีบทช่วย
 ชาติเห็นว่า ผู้รับอวัลจะยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นใช้ไต่หรือไม่ แต่มีคำอธิบายที่กล่าวถึงความ
 รับผิดชอบของผู้รับอวัลเอาไว้ว่า "โดยการที่การอวัลยอมทองเขียนไว้บนตั๋วเงิน ผู้รับอวัล
 จึงต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับบุคคลที่ตนประกันด้วย จึงสรุปได้ว่า ผู้ทรงตั๋วเงินอาจเรียก
 ร้องเอาจากผู้รับอวัลได้ทำนองเดียวกับลูกหนี้ที่ถูกประกันด้วยอวัลนั้น โดยถือว่า ลูกหนี้
 มีความประมาทอย่างไร ผู้รับอวัลก็ประมาทเท่านั้น และผู้รับอวัลอาจยกข้อต่อสู้เกี่ยวกับ
 ข้อยกเว้น ซึ่งบุคคลที่ตนไต่ประกันนั้นมีอยู่ต่อผู้ทรงตั๋วเงินใดคนหนึ่งเกี่ยวกับเป็นข้อต่อสู้ของ
 ตนเอง"¹

แต่อย่างไรก็ดี นักนิติศาสตร์บางท่านมีความเห็นว่า จะพิจารณาเฉพาะ
 มาตรา 940 วรรคแรก เพียงอย่างเดียวยังไม่พอต้องพิจารณาถึงถ้อยคำที่กฎหมายใช้
 ในมาตรา 940 วรรค 2 ต่อไปด้วย คือ

"แม้ถึงความรับผิดใช้เงินอันผู้รับอวัลไต่ประกันอยู่นั้นจะตกเป็นใช้ไม่ได้
 ใดๆ เหตุใดๆ นอกจากเพราะทำผิดแบบระเบียบ ท่านว่าข้อต่อสู้ผู้รับอวัลนั้นก็ยังคง
 สมบูรณ์"

หมายความว่า แม้ลูกหนี้ในตั๋วเงินผู้ที่ถูกผู้รับอวัลไต่ประกันจะมีข้อต่อสู้เจาหนี้
 ใดๆก็ตาม ผู้รับอวัลจะอ้างมาเป็นข้อต่อสู้ของตนไม่ได้ จะอ้างใดก็ตามเมื่อเป็นข้อต่อ
 สู้ว่า มีการทำผิดแบบระเบียบ ในเรื่องตั๋วเงินเท่านั้น² ซึ่งยอมจะต่างจากผู้ไต่ประกัน

¹ René Rodière, Droit Commercial, p. 77.

² จิตติ ทิงศัทย์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยบัญชีเงินสะพัด ตั๋วเงิน,

ธรรมดา เพราะการค้าประกันธรรมดานั้น นอกจากขอต่อสู้ ซึ่งผู้ค้าประกันมีต่อเจ้าหนี้แล้ว ผู้ค้าประกันยังอาจจะยกขอต่อสู้ทั้งหลาย ซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ควย แต่ในเรื่องรับอวัลตามตั๋วเงิน แม่ลูกหนี้จะมีขอต่อสู้เจ้าหนี้ คือผู้ทรงตั๋วเงินอย่างใดก็ตาม ผู้รับอวัลก็หาอาจยกมาเป็นขอต่อสู้ของตนได้ไม่¹ อวัลจึงเป็นความรับผิดชอบยิ่งกว่าค่าประกันธรรมดาตามมาตรา 681 ป.พ.พ.² และโดยการไต่ถามบัญญัติที่ว่านี้ ผู้รับอวัลจึงยังคงต้องผูกพันตนอยู่เสมอ แมว่าลูกหนี้ของตนจะเป็นผู้ไร้ความสามารถ หรือเป็นผู้ให้ความยินยอมต่อบทพรอมนั้นก็ตาม³

ความเห็นของฝ่ายหลังนี้ เน้นหนักไปในข้อที่ว่า โดยปกติแล้ว ผู้รับอวัลจะไม่หลุดพ้นไปจากความรับผิดชอบ ไม่ว่าหนี้ที่ตนค้าประกันนั้นจะไร้ไม่ใดควยเหตุอย่างใดก็ตาม เว้นแต่เพราะเหตุที่มีการทำผิดแบบระเบียบในเรื่องตั๋วเงินเท่านั้น ฉะนั้น ขอต่อสู้อย่างใด ๆ ที่ลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ ผู้รับอวัลจึงนำมาใช้อย่างกับเจ้าหนี้มิได้ เพราะกฎหมายบังคับว่า ผู้รับอวัลยังต้องรับผิดชอบอยู่ต่อไปนั่นเอง จึงไม่มีประโยชน์ที่จะไปแปลกฎหมายว่ายกขอต่อสู้ของลูกหนี้ได้ แต่ถึงจะยกขึ้นแล้วก็ไม่หลุดพ้นจากความรับผิดชอบ

ความเห็นของฝ่ายหลังนี้น่าหนักคิดว่าความเห็นของฝ่ายแรก เพราะมาตรา 940 วรรคแรก จะเขียนทำให้เข้าใจไปได้ตามที่ฝ่ายแรกอ้างก็จริง แต่วรรค 2 ก็เป็นบทที่ไปขยายวรรคแรกออกไปว่า แม่ผู้รับอวัลจะมีความผูกพันเท่ากับลูกหนี้ของตน แต่ขอต่อสู้

¹ ประภาศน์ อวยชัย, คำอธิบาย ป.พ.พ. ว่าด้วยตั๋วเงิน บัญชีเดินสะพัด, หน้า 87.

² จิตติ ทิงศรัทย์, กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยบัญชีเดินสะพัด ตั๋วเงิน, หน้า 115:

³ Repertoire de Droit Commercial, Aval, No. 40, p. 3.

หรือขอหลุดพ้นจากความรับผิดชอบของผู้รับอาวัลก็ยิ่งมีน้อยกว่าลูกหนี้ชั้นตนอยู่ก็ ฉะนั้น เมื่อถือ
วรรคแรกเป็นหลักและวรรค 2 เป็นขอยกเวนแล้ว ก็ต้องถือบังคับไปตามขอยกเวนนั้น
ควย

อนึ่ง มีคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับหนึ่งที่ตัดสินออกมาแล้วดูเป็น ๆ เหมือนกับจะ
เป็นการที่ศาลฎีกายอมรับว่า ผู้รับอาวัลอาจขอต่อสู้ของลูกหนี้ชั้นตนกับเจ้าหนี้ได้ นั้น
คือ คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 192/2518 ซึ่งวินิจฉัยว่า การฟ้องผู้รับอาวัลผู้ส่งจ่ายเช็คใช้อายุ
ความเช่นเดียวกับฟ้องผู้ส่งจ่าย

อย่างไรก็ดี ให้พิจารณาเหตุคำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้โดยละเอียดแล้วจะเห็นว่า
เรื่องนี้มิใช่เป็นการที่ผู้รับอาวัลอ้างอายุความที่ผู้ทรงจะฟ้องผู้ส่งจ่ายมา เป็นข้อต่อสู้ของตน
แต่อย่างไร แต่เป็นการที่ศาลเห็นว่า เมื่อไม่มีกฎหมายบังคับไว้ถึงอายุความในการที่ผู้ทรง
จะฟ้องผู้รับอาวัลโดยตรงแล้ว ก็ให้เอาอายุความของผู้ที่ถูกประกันด้วยอาวัลนั้น มาเป็น
อายุความของผู้รับอาวัลด้วยตนเอง ฉะนั้น คำพิพากษาศาลฎีกาฉบับนี้แท้จริงแล้วจึงเป็น
เรื่องผู้รับอาวัลยกอายุความอันเป็นข้อต่อสู้ของตนเอง ขึ้นใช้กับเจ้าหนี้ต่างหาก มิใช่ยก
ข้อต่อสู้ของลูกหนี้มา เป็นข้อต่อสู้ของตนแต่อย่างไร

จำนวนเงินที่ผู้รับอาวัลต้องรับผิดชอบ

เมื่อผู้รับอาวัลได้เข้าผูกพันตนเป็นลูกหนี้ตามตัวเงินแล้วก็ย่อมต้องมีความผูกพัน
เป็นอย่างเดียวกันกับบุคคลซึ่งตนประกัน ตามมาตรา 940 วรรคแรก ป.พ.พ. แต่อย่างไร
ก็ดี ความผูกพันเช่นว่ามานี้ ย่อมเป็นคนละเรื่องกับจำนวนเงินที่ผู้รับอาวัลจะต้องรับผิดชอบ
ใช้ให้กับผู้ทรง เมื่อตัวเงินนั้นขาดความเชื่อถือ กล่าวคือ คำว่า "ต้องผูกพัน" ตามที่ใช้
ในมาตรา 940 นั้น หมายความว่า ผู้รับอาวัลจะต้องมีความผูกพัน และมีความรับผิดชอบ
ทางกฎหมายในฐานะอย่างเดียวกับบุคคลที่ตนประกันเท่านั้น มิได้หมายความว่า
ผู้รับอาวัลจะต้องมีความรับผิดชอบเป็นจำนวนเงินเท่าเดียวกับบุคคลที่ตนประกันด้วย ทั้งนี้ เพราะ
ในส่วนที่เกี่ยวกับจำนวนเงินที่ผู้รับอาวัลจะต้องรับผิดชอบตามตัวเงินนั้น มีมาตรา 938 วรรค
แรก ป.พ.พ. กำหนดเอาไว้เป็นพิเศษแล้ว

มาตรา 938 "ตัวแลกเงินจะมีมูลค่าประกันรับประกันการใช้เงินทั้งจำนวน หรือแต่เพียงบางส่วนก็ได้ ซึ่งท่านเรียกว่า อ่าวัล"

เมื่อพิจารณามาตรา 938 ป.พ.พ. นี้แล้วจะเห็นว่าความรับผิดในจำนวนเงิน ของผู้รับอ่าวัลนั้น อาจแบ่งออกได้เป็น 2 กรณี คือ

1. จำนวนความรับผิดตามที่ผู้รับอ่าวัลจำกัดเอาไว้ และ
 2. จำนวนความรับผิดของผู้รับอ่าวัลที่เกิดขึ้นโดยผลของกฎหมาย
- ดังจะแยกพิจารณาได้ ดังนี้

1. จำนวนความรับผิดตามที่ผู้รับอ่าวัลจำกัดเอาไว้

ผู้รับอ่าวัลอาจจำกัดจำนวนความรับผิดของตนเอาไว้เพียงบางส่วนได้ เช่น ตัวแลกเงินมีจำนวนเงินที่ระบุไว้ในตัว เป็น 100,000 บาท เช่นนี้ผู้รับอ่าวัลจะขออ่าวัล ตัวเงินนั้นทั้งจำนวนเต็ม 100,000 บาท หรือจะจำกัด ความรับผิดของตนไว้เป็นจำนวน เงินไม่เกินเท่านั้นเท่านั้นก็ยอมทำได้ และในกรณีที่ผู้รับอ่าวัลขอค่าประกันการใช้เงินแต่เพียง บางส่วนนี้ ย่อมแตกต่างกับการรับรองขายเบี่ยงตามมาตรา 935 ซึ่งการรับรองขายเบี่ยง นั้นแม้จะทำได้ก็ตาม แต่ตรงยอมมีสิทธิที่จะบอกปิดไม่ยอมรับเอาการรับรองขายเบี่ยงนั้น ได้ และถือว่าตัวนั้นเป็นอันขาดความเชื่อถือ เพราะเหตุเขาไม่รับรองทันที ตามมาตรา 936 ป.พ.พ. ซึ่งการขออ่าวัลแต่เพียงบางส่วนนั้นหากผู้ทรงไม่ยอมรับการอ่าวัลนั้นแล้ว ก็เพียงแต่ทำให้ตัว เงินนั้นขาดเครดิตและหลักประกันไปบางเท่านั้น แต่ไม่ถึงกับทำให้ตัว เงินนั้นขาดความเชื่อถือไปโดยเด็ดขาด

เมื่อผู้รับอ่าวัลประสงค์จะจำกัดความรับผิดของตนไว้เพียงใดแล้ว ก็ยอมทำได้ โดยการ จดแจ้งลงในตัวเงินนั้นพร้อมกับการอ่าวัลของตน โดยระบุให้ชัด เจนว่าตนประสงค์ จะเข้าผูกพันรับผิดเป็นเงินจำนวนเท่าใดแน่ เช่น ระบุว่าอ่าวัลเพียงจำนวนเงิน 50,000 บาท หรือ อ่าวัลเพียงครั้งหนึ่งของจำนวนเงินที่ระบุไว้ในตัว ฯลฯ เหล่านี้ก็ได้

มีข้อสังเกตว่า การแจกแจงจำกัดจำนวนความรับผิดนั้น จะต้องจัดไว้ ณ ที่เดียวกันกับการแจกแจงคำว่า ไซ้ไค้เป็นอาวัล หรือค่าอื่นที่มีความหมายทำนองเดียวกันนี้ด้วย จะไปแจกแจงแยกไว้ที่อื่นไม่ได้ ฉะนั้น จึงต้องทำการแจกแจงข้อจำกัดนั้นไว้ในตัวเงินเสมอ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะแจกแจงข้อจำกัดนั้นไว้ในตัวเงินแล้วก็ตาม แต่ดูเหมือนว่าจะต้องแจกแจงไว้ในลักษณะที่เห็นได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งกับการแจกแจงอาวัลตัวเงินนั้นด้วย ถ้าแจกแจงการอาวัลไว้ทางคานหลังของตัวเงิน การจะจำกัดความรับผิดก็ต้องทำทางคานหลังของตัวเงินนั้น และต้องต่อเนื่องเป็นส่วนหนึ่งเกี่ยวกับการลงลายมือชื่ออาวัลเช่นกัน เช่น ระบุว่าไซ้ไค้เป็นอาวัลเพียงจำนวน 50,000 บาท เหล่านี้เป็นต้น จะไปแจกแจงข้อจำกัดเอาไว้ทางคานหน้าของตัวเงิน หรือที่อื่นที่ทำให้เห็นได้ว่าเป็นคนละส่วนกับการอาวัลไม่ได้ ทั้งนี้เพราะข้อจำกัดความรับผิดเหล่านั้นถือเป็นส่วนหนึ่งของการอาวัลตัวเงินด้วยนั่นเอง

ในบางกรณีอาจดูได้ยากกว่า เป็นการอาวัลชนิดที่จำกัดจำนวนความรับผิดหรือไม่ เช่น ตัวอย่างไซ้เงินระบุจำนวนเงินตามตัวไว้ 100,000 บาท โดยมีนายแดงเป็นผู้รับอาวัลโดยระบุไว้ในตัวว่า ไซ้ไค้เป็นอาวัล 100,000 ลงชื่อ แดง เช่นนี้แม้จำนวนเงินที่ปรากฏในตัวจะเป็น 100,000 บาท และนายแดงจะเข้าอาวัลในจำนวนเงิน 100,000 บาท เท่ากันก็ตาม แต่จะถือว่าเป็นการที่นายแดงเข้ารับอาวัลในตัวนั้นโดยไม่จำกัดจำนวนหาได้ไม่ ยังคงต้องถือว่านายแดง อาวัลตัวนั้นโดยจำกัดความรับผิดของตนอยู่ เพราะหากต่อมาปรากฏว่ามีความรับผิดอย่างอื่นเพิ่มเข้ามาอีก เช่น คอกเบี้ยของเงินที่ระบุไว้ในตัวเหล่านี้ นายแดงก็ไม่ต้องรับผิดในหนี้ส่วนที่เกิด 100,000 บาท อันเป็นส่วนที่เกินจากความรับผิดของตนแต่อย่างใด

2. จำนวนความรับผิดของผู้รับอาวัลที่เกิดขึ้น โดยผลของกฎหมาย

ในกรณีที่ผู้รับอาวัลได้เข้าอาวัลตัวเงินโดยไม่จำกัดความรับผิดของตนนั้น มีปัญหาว่า ความรับผิดเช่นนั้นจะครอบคลุมไปได้เพียงไร กล่าวคือ ครอบคลุมถึงหนี้ประเภทอื่นใด นอกจากหนี้เงินตามตัวอีกหรือไม่ เช่น

1. คอกเบี้ย
2. ค่าสินไหมทดแทนในการไม่ชำระหนี้
3. ค่าการค้ำประกันอันเป็นอุปกรณแห่งหนี้
4. ค่าฤชาธรรมเนียมความ ซึ่งลูกหนี้จะต้องใช้ให้แก่เจ้าหนี้

เมื่อพิเคราะห์มาตรา 940 ที่บัญญัติว่า ผู้รับอาวัลย่อมต้องผูกพันเป็นอย่างเดียวกันกับบุคคลซึ่งตนประกัน ประกอบกับมาตรา 968 ที่บัญญัติว่า "ผู้ทรงจะเรียกร้องเอาเงินใช้จากบุคคลซึ่งตนใช้สิทธิไต่เบี่ยนนั้นได้ คือ

- (1) จำนวนเงินในตัวแลกเปลี่ยนซึ่งเขาไม่รับรอง หรือไม่ใช้กับทั้งคอกเบี้ยด้วย หากว่ามีข้อกำหนดไว้ว่าให้คิดคอกเบี้ย
- (2) คอกเบี้ยอัตราร้อยละห้าต่อปี นับแต่วันถึงกำหนด
- (3) ค่าใช้จ่ายในการค้ำคาน และการส่งค่าบอกกล่าวของผู้ทรงไปยังผู้สลักหลังตัดจากตนขึ้นไป และผู้ส่งจ่ายกับทั้งค่าใช้จ่ายอื่น ๆ
- (4) ค่าชักส่วนลด ซึ่งถ้าไม่มีข้อตกลงกันไว้ ท่านให้คิดร้อยละ $\frac{1}{6}$ ในเงินอันจะพึงใช้ตามตัวเงิน และไม่ว่ากรณีจะเป็นอย่างไร ท่านมิให้คิดสูงกว่าอัตรานี้"

ทำให้เห็นได้ว่า ผู้รับอาวัลก็ควรรับผิดชอบเงิน, คอกเบี้ย ก่อนตัวถึงกำหนดชำระ, คอกเบี้ยในระหว่างตัวเงินผิดนัด และค่าใช้จ่ายในการทำคำค้ำคานอื่น ๆ ที่ผู้ทรงต้องเสียไปด้วย เท่าเทียมกับลูกหนี้ที่ตนเข้าประกันไว้ให้ทุกประการ

อนึ่ง มีข้อสังเกตเกี่ยวกับคอกเบี้ยที่จะคิดกันตาม (1) และ (2) อยู่ คือ คอกเบี้ยตาม (1) นี้เป็นคอกเบี้ยที่คิดกันก่อน ตัวถึงกำหนดชำระ แต่คอกเบี้ยตาม (2) เป็นคอกเบี้ยที่คิดกันภายหลังจากที่ตัวถึงกำหนดชำระแล้ว และอัตราคอกเบี้ยตาม (1) นั้น จะคิดกันมากน้อยเท่าใดก็ได้ แต่หาไม่ได้ตกลงอัตราคอกเบี้ยกันไว้ก็คิดร้อยละ 7 ครั้งต่อปี ตามมาตรา 7 ป.พ.พ. ส่วนอัตราคอกเบี้ยตาม (2) นั้น แม้กฎหมายจะกำหนดเอา

ไว้ร้อยละ 5 ต่อปีเท่านั้นก็ตาม แต่ของเข้าใจว่าอัตราดังกล่าวเป็นอัตราดอกเบี้ยที่กฎหมายกำหนดไว้ให้คิดกันเมื่อไม่ได้ตกลงกันไว้เท่านั้น มิใช่เป็นอัตราดอกเบี้ยสูงสุด อันจะพึงคิดกันได้แต่อย่างใด ฉะนั้น หากคู่สัญญาตกลงกันไว้ในตัวเงินให้คิดดอกเบี้ยใน (2) สูงกว่าร้อยละ 5 ต่อปีแล้ว ก็ยอมเป็นไปตามข้อตกลงนั้น หรือในทางตรงข้ามจะกำหนดเอาไว้ต่ำกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ก็ได้เช่นกัน แต่หาไม่มีข้อตกลงแล้วก็ต้องคิดกันร้อยละ 5 ต่อปีตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งก็จะเห็นว่าต่างกับดอกเบี้ยตาม (1) อีก เพราะดอกเบี้ยตาม (1) นั้น หากมีได้ตกลงไว้ว่าจะคิดกันแล้ว ก็จะคิดจากกันไม่ได้เลย เพราะกรณีตามมาตรา 7 ป.พ.พ. นั้นต้องเป็นเรื่องที่มีข้อตกลงให้คิดดอกเบี้ยกันแล้ว เพียงแต่ไม่ได้กำหนดอัตราดอกเบี้ยเอาไว้เท่านั้น

สำหรับความรับผิดในค่าสินไหมทดแทนในการไม่ชำระหนี้ และค่าการตีพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ นั้น เห็นว่า ไม่ไ้ระบุเอาไว้ในมาตรา 968 ป.พ.พ. ฉะนั้น ผู้รับอาวัลจึงไม่ต้องรับผิดไปด้วย จริงอยู่แนผู้ส่งจ่าย หรือผู้ออกตั๋วอาจต้องรับผิดในค่าสินไหมทดแทนในการไม่ชำระหนี้ หรือค่าการตีพิมพ์อันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ก็ตาม แต่ความรับผิดนั้นเป็นความรับผิดที่นอกเหนือออกไปจากความรับผิดตามตัวเงิน ฉะนั้น ผู้รับอาวัล ซึ่งผูกพันรับผิดเฉพาะตัวเงินเท่านั้น จึงไม่ต้องรับผิดไปด้วยแต่อย่างใด จึงเป็นข้อที่ทำให้เห็นว่า ผู้รับอาวัลแม้จะประกันหนี้โดยไม่จำกัดจำนวนก็ตาม ก็ยังแตกต่างกับความรับผิดของผู้ค้ำประกันที่ไม่จำกัดความรับผิดตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 683 ป.พ.พ. มาก

สำหรับความรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมนั้น แม้จะเป็นความรับผิดที่นอกเหนือจากความรับผิดในตัวเงินโดยตรงก็ตาม แต่ก็ถือเป็นความรับผิดในกรณีพิเศษโดยผลของกฎหมายฉบับอื่น นั่นคือ ตามที่บัญญัติเอาไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 161 วรรคแรกที่กำหนดให้ความรับผิดชั้นที่สุดสำหรับค่าฤชาธรรมเนียมของคู่ความในคดียอมตกลงอยู่แก่คู่ความฝ่ายที่แพ้คดีนั้นเอง ฉะนั้น เมื่อผู้รับอาวัลถูกฟ้องเป็นจำเลย และศาลพิพากษาให้แพ้คดีเช่นนี้ ผู้รับอาวัลก็จะต้องรับผิดในค่าฤชาธรรมเนียมนั้นด้วย

มีปัญหาว่า ผู้รับอวัลจะอ้างมาตรา 684 ป.พ.พ. ในเรื่องคำประกันมาเป็น
เหตุยกเว้นให้ตนมีต้องรับผิดชอบในคดีอาชกรรมเนียมจะไต่หรือไม่

"มาตรา 684 ผู้คำประกันยอมรับผิดชอบเมื่อคดีอาชกรรมเนียมความ ซึ่งลูกหนี้
จะต้องใช้ให้แก่เจ้าหนี้ แต่ถาโจทก์ฟ้องโดยมิได้เรียกผู้คำประกันให้ชำระหนี้ก่อนไซ้
ทานว่าผู้คำประกันหาต้องรับผิดชอบเพื่อคดีอาชกรรมเนียมเช่นนั้นไม"

ข้อนี้เห็นว่า ผู้รับอวัลจะยกมาตรา 684 มาใช้เพื่อปิดป้องมิให้ตนต้องรับผิดชอบ
ในคดีอาชกรรมเนียมนั้นไม่ได้ เพราะมาตรา 684 เป็นบทบัญญัติในเรื่องคำประกันโดย
เฉพาะ และเป็นบทกฎหมายพิเศษที่ยกเว้นความรับผิดชอบในคดีอาชกรรมเนียมของคุณความ
ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งที่กล่าวแล้ว ฉะนั้น จึงต้องตีความโดยเคร่งครัด
คือ นำไปใช้แต่กรณีจำเลยเป็นผู้คำประกันเท่านั้น จะเอามาใช้กับกรณีของผู้รับอวัล
ไม่ได้ และอีกประการหนึ่งลักษณะความรับผิดชอบและฐานะทางกฎหมายระหว่างผู้รับอวัล
กับผู้คำประกันก็มีความแตกต่างกันมากจนไม่อาจนำมาพิจารณารวมกันได้อยู่แล้ว ฉะนั้น ผู้
รับอวัลจึงต้องรับผิดชอบในคดีอาชกรรมเนียมเสมอ ทั้งนี้ เว้นแต่ศาลจะได้กำหนดไว้เป็น
อย่างอื่นในคำพิพากษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย